

Verkostotyö

Päivitetty 20.10.2009

Päihdeongelmaisten hoitoon on kehitetty monenlaisia hoitomenetelmiä ja asiakas tulee harvoin autetuksi yhdellä menetelmällä. Ongelman luonteen takia päihdeongelmainen on myös yhtä aikaa monien eri hoitopaikkojen asiakas. Puhumme moniongelmaisuudesta, vaikka pitäisi puhua ehkä moniasiakkuudesta.

Jos ajattelu kohdistuu ainoastaan päihteitä käyttävään henkilöön, läheisten tiedon, avun ja tuen tarve voi jäädä vähälle huomiolle. Päihdelainsäädännön mukaisesti asiakkaan läheisillä, puolisoilla ja lapsilla on tasavertainen oikeus hoitoon ja tukeen.

Ihmisen sosiaaliseen verkostoon kuuluvat perhe, suku, työ-, koulu- tai opiskelukaverit, ystävät, naapurit ja ainakin muutamia asiantuntijoita.

Toimiva sosiaalinen verkosto on tuen antaja stressaavissa elämäntilanteissa ja kriiseissä. Vaikeuksia kohdatessaan ihminen turvautuu ensin luonnolliseen verkostoonsa ja vasta toissijaisesti asiantuntijoihin. Kuuluminen moneen eri ryhmään tuo ihmiselle erilaista apua. Hyvässä ja toimivassa verkostossa on useita molemminpuolisia suhteita. Ihminen on sekä antava että vastaanottava osapuoli.

Päihdeongelmaisen asiakkaan sosiaalinen verkosto voi joutua kovalle koetukselle. Läheiset voivat olla uupuneita, väsyneitä ja kyllästyneitä ja siten itsekkin vähintään tiedon ja ehkä myös avun ja tuen tarpeessa.

Jos hoidamme vain yhtä ihmistä unohtaen hänen sosiaaliset suhteensa, voi olla, että saamme hitaasti kokonaiskäsityksen siitä todellisuudesta, jossa asiakas elää. Läheisillä voi olla myös tiedon puutteen takia ylisuuret odotukset hoidolta. Jos ne eivät toteudu, siitä saattaa seurata vihaa ja pettymystä sekä asiakasta että hoitopaikkaa kohtaan.

Asiakkaan luonnollisen verkoston ottaminen mukaan hoidon alkuvaiheessa voi toimia kahteen suuntaan. Luonnollinen verkosto voi olla antamassa hoitoväelle arvokasta tietoa, joka on tarpeen hoidon suunnittelussa ja asiakkaan tukemisessa, tai verkoston jäsenet voivat itse tarvita tietoa, tukea ja hoitoa. Läheisten samaan aikaan paikalla olo auttaa kunkin henkilön tehtävien yhteensovittamisessa.

Verkostonäkökulma hoitoon avautuu aluksi esim. verkostokartan avulla. Asiakas tai perhe voi itse yhdessä terapeutin tai hoitajansa kanssa tarkastella omaa verkostoaan ja miettiä kriisitilanteessa, ketkä tietävät vaikeuksista ja ketkä voisivat auttaa.

Neuvottelemalla yhdessä asiakkaan tai perheen kanssa työntekijä voi koota samaan aikaan paikalle tärkeitä ihmisiä sekä luonnollisesta verkostosta että asiantuntijoista. Vaitiolokysymykset eivät tule ongelmaksi, koska asiakkaat ovat olleet päättämässä kutsuttavista henkilöistä.

Asiakkaalle tai koko perheelle voi tulla paremmat mahdollisuudet selvittää eteenpäin, kun yhteistä keskustelua, kuulemista ja erilaisia ehdotuksia ja näkökulmia tulee pohdittavaksi.

”Emme ole tässä yksin, tämä asia askarruttaa muitakin, muutkin voivat kokea epä tietoisuutta, epävarmuutta ja toivottomuutta. Minussa tai meissä näin kokevina ei olekaan mitään outoa tai huonoa.” Tällaiset kommentit ovat tavallisia kokousten jälkeen sekä läheisten että asiantuntijoiden sanomana.

Marja Hannula

kouluttaja, työnohjaaja, erityistason perheterapeutti
Kymen A-klinikkatoimi

Alkuperäinen julkaisu 4.4.2006

link

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/paihdedeyon-menetelmat-ja-koulutus/verkostotyö>